אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תקצח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ו אלול תרע"ג - יפו
נמען: הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל

שוחט אינו יכול לשלם את חובו לזיתוני. אין עיקול על כסף צדקה שניתן לו בלבד 'ולא לבעל חוב'. הרב קוק פשר: עשרה פרנק לחודש ושני נפוליון במזומן. עיקול על כסף מחיה הוא 'חובל אוכל נפש' (חתם סופר אבן העזר רד).

עיקרי הדברים

- אין עיקול על צדקה.
- פשרה בתשלום.
- 'חובל אוכל נפש'.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ו אלול תרע"ג[4]

כ ידי"נ[5] הרה"ג[6] ר"ב מאיר חי עוזיאל נ"י[7], ח"ב[8] פעה"ק[9] ואגפי' ת"ו שלו'[10],

המוכ"ז[11] ר"מ[12] שו"ב[13], קובל שאין בידו לשלם החוב למר זיתוני בפ"א, ומן הדין אין עקול נוהג על כסף צדקה, כהענקה זו שהיתה רק מצד רחמים, ו"לו ולא לבע"ח", פשרתי ביניהם שיתרצה מר זיתוני בעשרה פרנק לחודש וב' נאפי' מזומנים.

אבקש את כי[14] שיצוה על זיתוני לקבל הדבר, ולבטחון הנותר תשתעבד חלוקתו של ר"מ הנ"ל[15], כי בלא"ה[16] יש חשש על העיקול, משום איסור חובל אוכל נפשה, כמבואר בת'

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5 ידי"נ - ידיד נפשי
6 הרה"ג - הרב הגאון
7 נ"י - נרו יאיר
8 ח"ב - חכם באשי
9 פעה"ק - פה עיר הקודש
10 שלו' - שלום
11 המוכ"ז - המוסר כתב זה
12 ר"מ - ראש מתיבתא
13 שו"ב - שוחט ובודק
14 כ' - כבוד
15 הנ"ל - הנזכר לעיל
16 בלא"ה - בלאו הכי (בלאו הכי, ממילא)

חת"ס[17] א"ה[18] סי'[19] ר"ד, אמנם נהגו לותר בעיקולים יותר מהדין, אבל לא בסך כזה, שניתן לכתחילה על דעתי וממש בשביל חיי נפש.

בכבוד וברכת השנים,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

17 חת"ס - חתם סופר
18 א"ה - אבן העזר (בציון מקור)
19 סי' - סימן